

Zamość i Roztocze

4.07.2008 r. — część ustna

Zestaw I

1. Omów regiony geograficzne terenu uprawnień.
2. Przybliż najważniejsze fakty związane z powstaniem i działalnością Ordynacji Zamojskiej.
3. Wyjaśnij terminy renesans i renesans lubelski; podaj przykłady.

Zestaw II

1. Omów cechy krajobrazu terenu uprawnień.
2. Wyjaśnij termin „miasto idealne” przypisywany Zamościowi.
3. Wskaż zabytki związane z ludnością żydowską na terenie uprawnień.

Zestaw III

1. Scharakteryzuj rolnictwo na terenie uprawnień.
2. Przybliż dzieje Akademii Zamojskiej – powołanie, dokonania, wykładowcy, rozwiązanie.
3. Wskaż i omów najważniejsze twoim zdaniem przykłady architektury barokowej na terenie uprawnień.

Zestaw IV

1. Omów kamienice ormiańskie przy zamojskim rynku, przybliżając ich historię, ludzi, użytkowanie dawniej i dziś.
2. Wyjaśnij terminy: bima, menora, belkowanie, attyka; wskaż gdzie występują.
3. Omów przebieg znakowanego szlaku krawędziowego.

Zestaw V

1. Omów historię powstania twierdzy zamojskiej i wskaż najważniejsze dzieła obronne, szczególnie te które się zachowały.
2. Wymień wybitne postacie historyczne związane z Zamościem: pisarze, poeci, regionaliści, muzycy, wojskowi.
3. Scharakteryzuj bazę noclegową na terenie uprawnień.

Zestaw VI

1. Wskaż wydarzenia i miejsca martyrologii Zamojszczyzny, określając ich lokalizację oraz formy upamiętnienia.
2. Omów fazy przekształceń ratusza w Zamościu, wskazując jego funkcje, style architektoniczne i autorów przekształceń.
3. Zagospodarowanie turystyczne Zwierzyńca i okolic.

Zestaw VII

1. Przybliż historię rozwoju Zwierzyńca, zabytki i ludzi z nim związanych.
2. Wymień znane ci sanktuaria z terenu uprawnień i opisz dwa z nich.
3. Scharakteryzuj florę Roztocza.

Zestaw VIII

1. Omów dzieje Józefowa, przybliżając najciekawsze obiekty krajoznawcze okolic.
2. Wymień znane ci obrządki i wyznania religijne na terenie uprawnień oraz wskaż związane z nimi miejsca i obiekty kultu.
3. Wskaż punkty widokowe na Roztoczu.

Zestaw IX

1. Przybliż fakty i wydarzenia związane z akcją wysiedleńczą na Zamojszczyźnie w czasie okupacji hitlerowskiej.
2. Wskaż muzea na terenie uprawnień i omów eksponowane w nich zbiory.
3. Omów walory uzdrowiskowe Krasnobrodu.

Zestaw X

1. Przybliż efekty mecenatu kulturalnego kanclerza koronnego Jana Zamoyskiego.
2. Wyjaśnij terminy: barok i neobarok, wskazując kilka budowli barokowych z terenu uprawnień.
3. Omów działalność „Fundacji Kresy 2000”.

Zestaw XI

1. Omów dzieje Szczepieszyna oraz obiekty krajoznawcze na jego terenie.
2. Wskaż najważniejsze cechy budowli wznoszonych w typie renesansu lubelskiego.
3. Scharakteryzuj faunę na terenie uprawnień.

Zestaw XII

1. Wskaż najważniejsze fakty, które doprowadziły do wzrostu znaczenia rodu Zamojskich w Polsce na przełomie XVI/XVII wieku.
2. Wskaż i omów charakterystyczne wg Ciebie przykłady zabytkowej, sakralnej architektury drewnianej na terenie uprawnień.
3. Omów fortyfikacje Raworuskiego Rejonu Umocnionego.

Zestaw XIII

1. Omów fakty związane z likwidacją twierdzy zamojskiej w XIX wieku.
2. Omów różnice pomiędzy kościołem halowym i bazylikowym wskaż przykłady.
3. Scharakteryzuj przemysł na terenie uprawnień.

Zestaw XIV

1. Omów walory Roztoczańskiego Parku Narodowego.
2. Przybliż historię Bełżca, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń z lat okupacji hitlerowskiej.
3. Wyjaśnij terminy: historyzm, eklektyzm. Wskaż przykłady architektury eklektycznej z terenu uprawnień.

Zestaw XV

1. Zaprezentuj najważniejsze fakty wiążące się z obroną Zamościa w czasie tzw. „potopu szwedzkiego”.
2. Wskaż zabytki Zamościa związane z ludnością żydowską, omów ich historię, styl, obecne funkcje.
3. Scharakteryzuj rezerваты przyrody na terenie uprawnień.

Zestaw XVI

1. Omów dzieje Krasnobrodu, zniszczenia zabudowy w czasie I wojny światowej, obiekty krajoznawcze w mieście i okolicy.
2. Przybliż dzieje kolegiaty zamojskiej, opisując przy tym jej styl architektoniczny.
3. Wyjaśnij terminy: fara, kolegiata, katedra.

Zestaw XVII

1. Wskaż najważniejsze wg Ciebie odkrycia archeologiczne na terenie uprawnień; uzasadnij swój wybór.
2. Omów tradycje drukarsko-wydawnicze w Zamościu.
3. Przybliż historię i działalność Orkiestry Włociańskiej im. K. Namysłowskiego.

Zestaw XVIII

1. Przybliż fakty i wydarzenia związane z obroną Zamościa w 1648 roku.
2. Wyjaśnij terminy: park narodowy, park krajobrazowy, rezerwat przyrody, pomnik przyrody – podając przykłady z terenu uprawnień.
3. Wyjaśnij terminy: boniowanie, rustyka, fryz, sztukaterie, stiuk.

Zestaw XIX

1. Omów przebieg wydarzeń wojny polsko-bolszewickiej w 1920 roku na terenie uprawnień.
2. Wymień formy ochrony zabytków obowiązujące w prawodawstwie polskim, a także organy które sprawują ochronę.
3. Wskaż obiekty wzniesione w Zamościu wg proj. Bernardo Morando i omów jeden z nich.

Zestaw XX

1. Wyjaśnij różnice pomiędzy terminami: klasycy i klasycystyczny; wskaż przykłady architektury klasycystycznej z terenu uprawnień.
2. Przedstaw legendy i anegdoty związane z Zamościem.
3. Omów pomniki przyrody na terenie uprawnień.

Zestaw XXI

1. Omów dzieje Tomaszowa Lubelskiego oraz najważniejsze wg Ciebie obiekty krajoznawcze.
2. Omów walory krajobrazowe Suśca i okolic oraz zagospodarowanie turystyczne.
3. Wyjaśnij terminy: renesans i manieryzm; podaj przykłady z terenu uprawnień.

Zestaw XXII

1. Omów najważniejsze fakty i wydarzenia związane z wojną obronną na terenie uprawnień w 1939 roku.
2. Przybliż historię Górecka Kościelnego, wymień obiekty krajoznawcze okolicy.
3. Przedstaw muzea w Zamościu i krótko scharakteryzuj ich zbiory.

Zestaw XXIII

1. Omów wpływ obcych nacji na rozwój Zamościa, pokazując pozostawione po nich ślady materialne.
2. Przedstaw dzieje Horyńca i okolicy, wymieniając ulokowane tam zabytki.
3. Czym zajmuje się etnografia? Wymień zbiory etnograficzne na terenie uprawnień.

Zestaw XXIV

1. Wymień sanktuaria diecezji zamojsko-lubaczowskiej, przybliżając historię powstania i legendy z nimi związane.
2. Przedstaw dzieje Biłgoraja, jego zabytki, znanych ludzi.
3. Omów hodowlę konika polskiego w Roztoczańskim Parku Narodowym.

Zestaw XXV

1. Przedstaw miejsca potyczek i bitew z okresu powstania styczniowego na terenie uprawnień.
2. Omów muzea regionalne na terenie uprawnień.
3. Przedstaw historię Hrubieszowa, jego zabytki oraz znanych ludzi związanych z miastem i okolicami.

Zestaw XXVI

1. Omów historię powstania i kolejnych modernizacji dawnej rezydencji Zamoyskich w Zamościu.
2. Omów działalność Roztoczańskiego Parku Narodowego.
3. Wyjaśnij terminy: szумы, szypoty.

Zestaw XXVII

1. Przedstaw dzieje i zabytki Lubaczowa.
2. Uzasadnij szczególne walory urbanistyczno-architektoniczne Zamościa z przełomu XVI/XVII wieku.
3. Scharakteryzuj bazę turystyczną Zamościa.

Zestaw XXVIII

1. Przedstaw działalność Jana Zamoyskiego – założyciela Ordynacji.
2. Przybliż historię Grodów Czerwieńskich na terenie uprawnień.
3. Omów walory krajobrazowe Roztocza, wyjaśnij nazwę „Roztocze”.